

MŪSŲ PASTOGĖ

Eina nuo 1949

Australian Lithuanian WeePost Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.50

2005.02.09

Nr. 5 (2924)

Sydnejaus Liet. Moterų Soc. Globos Draugija

Naujai išrinktos (2205-2006 m.) Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos Komiteto narės pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkė – Julija Lašaitienė, vicepirmininkė – Nijolė Chan, išdininkė – Tramara Vingilienė, ligonių priežiūra – Onutė Kapočienė, sekretorė – Nata Liutikaitė, narės – Onutė Dobbs ir Dana Jancy, kandidatės – Kristina Dičiūnienė ir Irena Kalėdienė. Lietuvių Sodybos Engadine seniūnė yra Onutė Dobbs (tel.: 9520 7512), sekretorė Nata Liutikaitė (tel.: 9747 2382). Vytauto Vaitkaus nuotraukoje, pirmoje eilėje iš kairės: M. Reisgienė, O. Dobbs, J. Lašaitienė, T. Vingilienė. Antroje eilėje iš kairės: N. Chan, O. Kapočienė, D. Jancy, N. Liutikaitė.

Anskis
Reisgys

Lietuvos įvykių apžvalga

Lietuvoje jau kvalifikuotų darbuotojų stygius

Praeitais metais Lietuva gerėjosi aukštu ekonominiu augimu. Pasaulio

bankas prognozavo, kad artimiausiais metais Lietuvos ūkio plėtra sulėtės. Vienu pagrindinių plėtros stabdžiu taps kvalifikuotų darbuotojų trūkumas. Atrodo, jog Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, šis procesas dar pagreitėjo. Patys geriausiai kvalifikuoti ir prityrę darbuotojai lengvai surado naujas darbovietes Vakaruose, kur atlyginimai aukštesni, o darbo sąlygos kur kas geresnės.

Specialistų trūkumą ypač pajuto Klaipėdos uosto bendrovės. Laivų statybininkai lietuviai šiandien dirba Šiaurės jūros pakraščio laivų statybose ar uostuose. Liūdniausia, kad Lietuvoje tokių laisvų specialistų iš viso nebeliko. Viena išeitis – ieškoti jų Rytuose – Rusijoje, Ukrainoje. Lietuvos mokyklose paruošti juos per trumpą laiką – neįmanoma. To pasekoje kenčia laivų statybų baigimo terminai.

Šiomet Klaipėdoje gautas prašymas leisti įdarbinti 770 uosto specialistus iš buvusių sovietinių šalių. Šis skaičius yra didžiausias per 14 metų. Iš viso registruotų bedarbių skaičius Klaipėdoje nukritęs. Reikia pastebėti, kad bedarbių skaičius Klaipėdoje yra žemesnis negu Lietuvos vidurkis. Darbdaviai apgailestauja, kad į

užsienį išvyksta daug patyrusių darbuotojų, o naujai priimtuosius reikia vėl apmokyti. Skundžiasi net aukštųjų mokyklų vadovai – studentai išvyksta net nebaigę studijų. Yra ir grįžtančiųjų, kurie perversino savo gebėjimus ir kalbų mokėjimą, bet jų nedaug.

Didieji uostamiesčio prekybos centrai darbuotojų ieško ne tik Klaipėdoje, bet ir aplinkiniuose miesteliuose. Kretingos, Šilutės, Skuodo laikraščiai mirga skelbimais, siūlant darbą Klaipėdos parduotuvėse.

Atrodo, jog padėtis darosi beviltiška, bet tai natūralus ekonominis kelias. Darbdaviai anksčiau ar vėliau bus priversti pakelti atlyginimus. Kad galėtų išsilaikyti biznyje, turės perorganizuoti savo įmones ir pakelti našumą. Tokiu būdu Lietuvos įmonių standartai priartės prie Europos Sąjungos standartų ir darbuotojams nebus naudinga bėgti į Vakarų. Padėtis stabilizuosis. Visa tai priklauso nuo Vyriausybės sugebėjimo pakelti kaimo žmonių pragyvenimo standartą ir išsilavinimą.

Lietuvos miestų dovana Karaliaučiai

Šiomet Karaliaučiaus miestui sukanka 750 metų. Jubiliejinės iškilmės numatomos šių metų liepos mėnesį. Jau 2003 m. pabaigoje Karaliaučiaus - Kaliningrado mero pavaduotoja kreipėsi į Vilniaus miesto merą Artūrą Zuoką, kviesdama prisidėti prie Kaliningrado jubiliejaus paminėjimo įrengiant mieste lietuvišką skverną, kaip gerų kaimyniškų santykių tarp Lietuvos ir Kaliningrado srities patvirtinimą. Nukelta į 2 psl.

Bernardas Brazdžionis

LAISVĖS PAUKŠTIS

Esu aš paukštis, vėtroj nepaklydęs
Ir niekad neišleidęs žemės iš akių.
Skrendu viršūnėmis, kur laimės žiedas žydi,
Regiu jį rytdienoj galingą, šviesų, didį
Ir pro perkūnijų aidėjimą šaukiu:

Esu aš paukštis, ūkanoj pabudęs,
Skrendu žvaigždžių pakalnėn šion atnešt,
Širdies kad nesuėstų laiko rūdys,
Žiedų kad nepakštų skausmo rudens,
Žmogus kad mestų pančių grandines!

Esu aš paukštis, kur bedugnėm nardo,
Kurs nei prieš naktį, nei prieš mirtį nedrebės,
Kas tars kaip burto žodį mano vardą, –
Pro lemtį viešpačių ir pro teisybę kardo,
Kaip talismanas jam, parpuolusiam,
skambės:

Esu aš paukštis, laiko nepašautas,
Nesuviliotas aukso narvo, deimanto grūdų,
Iš ten, kur liko mirčiai lizdas krautas,
Į ten, manan balsan kur kyla tautos, –
Gyvent! gyvent jus šaukdamas skrendu.

Visus "Mūsų Pastogės" skaitytojus ir visus mielus tautiečius plačiame pasaulyje Vasario 16-osios proga sveikina "Mūsų Pastogės" Redakcija ir LB Spaudos Sąjunga.

Kas populiarius metų pradžioje?

(ELTA). Viešosios nuomonės tyrimo, atlikto "Baltijos tyrimų", duomenimis, 2005 m. sausio mėnesį palankiausiai Lietuvos gyventojai vertino ministrę Viliją Blinkėvičiūtę ir Prezidentą Valdą Adamkų. Palankiai juos vertino 69% apklausos dalyvių. Nors šiuos du visuomenės lyderius palankiai vertino vienoda dalis gyventojų, pagal teigiamų ir neigiamų vertinimų santykį pirmoji pozicija teko V. Blinkėvičiūtei.

Tarp 24 vertintų politikų pagal palankius rezultatus toliau rikiavosi policijos vadovas Vytautas Grigaravičius – 66%, ūkio ministras Viktor Uspaskich – 61%, TV asmenybė Vytautas Šerėnas – 58% ir ES komisarė Dalia Grybauskaitė – 58%.

Apklausa nepalanki buvo Rolandui Paksui – 59% apklaustųjų, Artūriui Zuokui – 55%, Andriui Kubiliui – 52% bei Rolandui Pavilioniui – 51%. □

"Viskas" apie autorius

Jau pasirodė pirmasis elektroninis knygotyros leidinis – enciklopedinis biografijų žodynas "Lietuvos knygos veikėjai".

"Kukli kompaktinė plokštelė slepia 4 metus darbo. Žodyne skelbiamos 1388 asmenų biogramos, panaudotos 398 iliustracijos", – sakė leidinio vyriausiasis redaktorius, Vilniaus universiteto Knygotyros ir dokumentotyros instituto profesorius Domas Kaunas.

Plačiausiai žodyne aprašytas žmogus, nuo kurio skaičiuojamas lietuviškos knygos kelias – Martynas Mažvydas. Apie kai kuriuos pateikiamos vos kelios eilutės, tačiau dauguma autorių aptariami plačiau.

"Pamažu užkūšame didelę spragą - knygotyra be biografijų žodyno buvo lyg kareivis

be ginklo, paukštis be sparnų", – sakė leidinio sudarytojas. Instituto docentas Osvaldas Janonis, pabrėždamas, jog pirmą kartą vienoj krūvoj prisiminta tiek daug knygų veikėjų. Pagaliau atvertos durys ir tiems, kuriuos dengė storas tarybinės cenzūros uždangalas.

Instituto docentės Aušros Navickienės teigimu, elektroninį biografijų žodyną galima vadinti 1997 m. išleisto Knygotyros enciklopedinio žodyno ir XX a. viduryje publikuotų Vaclovo Biržiškos biografikos darbų tęsinium.

Leidinis bus tobulinamas, pildomas. Tūkstančio tiražu išleistą žodyną svarbiausioms bibliotekoms, mokslo institutams, ugdymo įstaigoms įsipareigojo perduoti Kultūros ministerija. □

♦ Vasario 10 d. įvyko perversmas kovų su maoistais sukilėliais išvargintoje Nepalo karalystėje. Karalius Gyanendra staiga atleido iš pareigų Koalicinę Vyriausybę, apkaltinęs ją sudarančias poli-

tines partijas tarpusavio rietenomis, neatsižvelgiant į krašto gyvybinius reikalus. Nepale įvestas ypatingas stovis, spaudos cenzūra. Masiškai suiminėjami politiniai veikėjai, studentai, žmogaus teisių aktyvistai. Vasario 2 d. iš monarchijos šalininkų sudaryta nauja Vyriausybė. Australijos Užsienio Reikalų Ministerija įspėjo Australijos piliečius susilaikyti nuo kelionių į Nepalą.

♦ Vasario 2 d. gripu sergančio popiežiaus Jono Pauliaus II gyvybė buvo atsidūrusi rimtame pavojuje. Jis beveik nepajėgė kvėpuoti. Skubiai išvežtas į Gemelli ligoninę Romoje, popiežius pamažu sveiksta.

♦ Vasario 3 d. Gruzija neteko savo ministro pirmininko Zurab Žvania. 41 metų amžiaus prityręs politikas buvo rastas negyvas, iš šildytuvo išėjusių dujų nuuodytas. Zurab Žvania buvo svarbus populiaraus, bet politiškai neprityrusio Gruzijos prezidento Michail Saakašvili rėmėjas.

♦ Vasario 4 dieną Vokietijoje mirė 99 metų amžiaus buvęs pasaulio bokso čempionas Max Schmeling. Jis laimėjo sunkaus syorio bokso čempiono titulą New York'e 1930 metais, kai jo priešininkas Jack Sharkey (lietuvis Juozas Žukauskas) buvo diskvalifikuotas už smūgį žemiau juosmens. Pasaulinį titulą Max Schmeling buvo priverstas grąžinti Juozui Žukauskui, pralaimėdamas jam 15 ratų kovoje 1932 metais.

♦ Vasario 5 d. Ukrainos parlamentas ministrės pirmininkės pareigose patvirtino Juliją Timošenko, vienu metu jau anksčiau ėjusią ministro pirmininko pavaduotojos pareigas. Energinga oratorė Julija Timošenko savo prkalbomis daug prisidėjo prie Viktoro Juščenko ir "oranžinės revoliucijos" laimėjimo Ukrainos prezidento rinkimuose.

♦ Vasario 4 dieną Irako rinkiminė komisija paskelbė pirminius rinkimų rezultatus. Suskaičiavus 3.3 milijonus balsų, aiškiai vėrauja šių rinkiminių sąrašas, remiamas jų dvasinio vadovo al-Sistani. Šis sąrašas surinko 2.2 milijonus balsų. Už kelių dienų turėtų paaiškėti galutiniai rinkimų rezultatai.

♦ Naujoji JAV Valstybės sekretorė Condoleezza Rice aplankė visą eilę Europos valstybių, prieš atvykdamą į Jeruzalę vasario 7 dieną, svarbiems pasitarimams su Izraelio ir palestiniečių lyderiais.

♦ Buvęs JAV prezidentas Bill Clinton yra paskirtas specialiu Jungtinių Tautų įgaliotiniu nuo cunami nukentėjusių Azijos kraštų pagalbai.

♦ Vasario 5 ir 6 dienomis Londone susirinkę septynių turtingiausių pasaulio valstybių finansų ministrai priėmė principinį nutarimą, kad reikia nurašyti, bent dalinai, pasaulio 37 neturtingiausių valstybių skolas.

Bent vieneriems metams atidėtas skolų grąžinimas nuo cunami nukentėjusioms valstybėms. Labiausiai prasiskolinusių pasaulio neturtingų valstybių sąrašas pirmauja Sudanas, jį seka Dramblio Kaulo Krantas, Kongo, Kamerūnas, Gana, Tanzanija, Burma, Etiopija, Nikaragva ir Zambija. Balandžio mėnesį turtingiausių valstybių (G 7) ministrai vėl susirinks galutinai apspręsti skolų nurašymo detales.

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

Prie šio projekto prisidėjo Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio miestai, o vėliau Neringos miestas ir Lietuvos kultūros ministerija, kad finansinė našta būtų pakečiama. Šis kraštas nuo amžių visomis kalbomis buvo žinomas kaip Mažoji Lietuva, tik jis buvo okupuotas vokiečių riterių, kaizerių, Hitlerio, Stalino, o dabar Rusijos. Iki XVIII amžiaus lietuvininkai dar sudarė krašto gyventojų daugumą, tad lietuviškas skveras turi turėti lietuvišką atspalvį. Čia stovės paminklas Liudvikui Rėzai, kurio autorius yra skulptorius Arūnas Sakalauskas. Generalinis projekto rangovas - Kaliningrade dirbanti lietuviško kapitalo statybų įmonė informavo, jog visi planai patvirtinti, aikštelė paruošta, darbai prasideda ir skveras bus baigtas birželio gale.

Iš Krekenavos į Liuksemburgo aukštumas

Seimo naujokas "Krekenavos agrofirma" vadovas Alfredas Pekeliūnas buvo išrinktas "Valstiečių naujosios demokratijos partijų sąjungos" (VNDPS) sąraše. Sąjungai vadovauja Žemės ūkio ministrė Kazimiera Prunskienė.

Po praėjusių Seimo rinkimų kairiosios partijos ilgai rungėsi, kad sudarytų ne tik valdančią daugumą, bet ir kad išrinktų partijų žmonės užimtų pačias įtakingiausias ir geriausias apmokamas pozijas Seime ir Vyriausybėje. Nuskurdinti kaimų rinkėjai dėl įvairių priežasčių į Seimą atsiuntė daug naujų atstovų, kurie apie valstybingumą turėjo menką supratimą, o patyrimo - jokio. Tad, Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir NATO, tokia padėtis - liūdna.

A. Pekeliūnas Seime užėmė vieną Seimo vicepirmininkų pozicijų ir pirmininkauja parlamentiniam Europos reikalų komitetui. Nenuostabu tad, kad A. Pekeliūnas, neturėdamas jokios patirties Vyriausybėje, davė, kaip teigia žiniasklaida, nurodymus ministrams, įskaitant ir Užsienio reikalų ministrą, kad šie savo darbą, liečiantį Europos reikalus, derintų su juo. Tai grubus savo neišmanymo viešas pademonstravimas. Esama ir kitų prasižengimų.

Kaip rašo dienraštis "Kauno diena": - "Vakar ryte Seimo Pirmininko Artūro Paulausko kabinete į posėdį susirinko keturių valdančiosios koalicijos partijų lyderiai ... - dėl A. Pekeliūno veiklos įvertinimo ir jo galimybių toliau eiti Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigas".

Pusvalandį pasitarę koalicijos vadovai visgi išnešė palankų sprendimą A. Pekeliūnui: jam nereikia atsistatydinti iš užimamų pareigų. Seimo naujokui A. Pekeliūnui buvo "duota laiko išsilyginti į teisės aktus ir parlamento darbo tvarką".

"Na, ką padarysi - pasitobulinsi dabar, jeigu nepasitobulino iki šiol" - sakė V. Uspaskich. VNDPS vadovė Kazimiera Prunskienė žiniasklaidai teigė, jog "jis per anksti pradėjo imti aukštą politines natas ..."

Gal kiek griežtesnis pasirodė Seimo Pirm. Artūras Paulauskas. Opozicija, nors ir aštriai pasisakė prieš tokį nuolaidžiavimą, bet su 29 seniūnų balsais lemiama galios neturėjo - tačiau pažadėjo ateityje A. Pekeliūną nuversti. A. Pekeliūnas kitą dieną išvyko į Liuksemburgą dalyvauti ES valstybių parlamentų atstovų posėdyje.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS ir LGTIC biuleteniais.

Ką reiškia "KGB rezervas"?

KGB rezervistų sąrašuose minima daugiau aukštų pareigūnų ir politikų, negu yra atsidūrę Seimo laikinosios tyrimo komisijos akiratyje. Komisijos pirmininkas Skirmantas Pabedinskas tikina, kad tyrimo išvadą pateiks Seimui, šių asmenų pavardės bus paviešintos.

Genocido ir rezistencijos tyrimo centro ekspertas Arvydas Anušauskas pateikė KGB rezervo sąrašų fragmentus. Šių sąrašų esą buvo ne vienas ir jie nuolat keisdavosi. A. Anušausko turimais duomenimis, KGB rezervui priklausė apie 420 Lietuvos gyventojų. Maždaug 100 bylų istorikui iki šiol nepavyko aptikti.

A. Anušauskas vasario 1 d. į laikinosios komisijos narių klausimus uždarame posėdyje atsakinėjo maždaug dvi valandas. Vėliau jis žurnalistams sakė, kad buvimą KGB rezerve galima vertinti kaip tam tikrą bendradarbiavimą su sovietų saugumu, mat žmonės į šiuos sąrašus nebuvo įtraukiami be jų žinios ir sutikimo. "Atsirasti rezerve kitaip paprasčiausiai neįmanoma. Jei žmogus nesutikdavo, jo paslaugų būdavo atsisakoma", - pažymėjo jis. Jo duomenimis, 1990 m., kai buvo atliekama paskutinė potencialių rezervistų apklausa, kas dešimtas iš jų atsisakė būti įtrauktas į sąrašus. Sutikimas paprastai būdavo duodamas žodžiu. Duomenų, kad atsisakiusiems būtų grėšę nemalonumai, neturima.

Pasak A. Anušausko, KGB rezerve atsidūrę žmonės turėjo gyventi bei dirbti kaip civiliai žmonės ir tik kartais dalyvauti apmokymuose. Ekstremalių situacijų, t. y. karo atveju, jiems būtų tekę atlikti tam tikras funkcijas, pavyzdžiui, suimti kai kuriuos asmenis. Bet rezervistai esą negalėjo nei žinoti tokias detales, nei matyti savo asmens bylas, mat tuo rūpinosi tik KGB. Tuo esą rezervistai skiriasi nuo tikrųjų KGB darbuotojų ir agentų, kuriems galioja vadinamasis Liustracijos įstatymas. Tiesa,

1991 m. pabaigoje įsigaliojusiam LR įstatyme "Dėl deputatų, įtariamų sąmoningu bendradarbiavimu su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis, mandatų patikrinimo" buvo akcentuojamas pats bendradarbiavimo faktas, nesigilinant į jo pobūdį.

Dr. A. Anušauskas atsisakė vertinti, ar sovietų saugumo rezervo karininkai kelia grėsmę nacionaliniam saugumui ir esą verti neigiamo visuomenės įvertinimo. Jis pasiūlė palaukti laikinosios komisijos išvados. Jo žodžiais, šiuo atveju svarbesnis faktas - ar minėti valdžios pareigūnai informavo atitinkamus asmenis ir visuomenę apie galimas savo sąsajas su KGB.

Kaip po posėdžio sakė Seimo komisijos pirmininkas S. Pabedinskas, kai kuriems buvusiems KGB rezervistams, kurie pernai siekė Seimo nario mandato, derėjo šį biografijos faktą nurodyti kandidatų anketose. "Pagal sąrašus, kaip jie buvo įrašyti, turėjo tai deklaruoti", - sakė jis. "Vieni KGB rezervistai buvo tiesiogiai įtraukiami, kiti pervedami iš Sovietų Sąjungos gynybos ministerijos sąrašų. Komisija tai ištirs gavusi visus dokumentus. Jei bus parašytos jų ranka kokios nors žymos, bus galima traktuoti kaip bendradarbiavimą".

Suabejoję Lietuvos istorikų objektyvumu, kai kurie komisijos nariai praėjusią savaitę buvo pasiūlę paprašyti KGB rezervo veiklos įvertinimo iš Rusijos. Tačiau galiausiai nuspręsta nesikreipti į šią šalį.

Vasario 1 d. komisija taip pat aptarė klausimyno, kuris bus pateiktas užsn. reik. min. Antanui Valioniui, VSD gen. direktoriui Arvydui Pociui ir Seimo vicepirm. Alfredui Pekeliūnui, projektą. Atsakymus į 12 klausimų tikimasi gauti iki vasario 3 d. Išsiaiškinus sovietų saugumo rezervistų statusą ir ar A. Valionis, A. Pocius bei A. Pekeliūnas tikrai jiems priklausė, kitą savaitę numatoma pradėti jų pačių apklausas.

Labai smulkus Lietuvos žemėlapis

Kaune esantis Aerogeodezijos institutas pristatė unikalų Lietuvos teritorijos topografinį žemėlapi, kuris, padedant JAV Nacionalinei geoerdvės žvalgybos agentūrai, buvo rengiamas aštuonerius metus. Jo mastelis - 1 : 50,000.

Lietuvos teritorija atspindi 146 lapuose. 1995 m. už NATO lėšas buvo nufotografuota nedidelė dalis Lietuvos teritorijos, sudarytas sutartinių ženklų albumas. Pirmieji 2 lapai, kurių vieno dydis 70x50 cm, buvo pagaminti 1997 m. Sudėjus Lietuvą iš žemėlapių lapų, ant sienos jos teritorija užima apie du pastato aukštus.

Vieno žemėlapių lapo sudarymas, įskaitant visas išlaidas, kainavo apie 100,000 litų. Bendra projekto "TOP50LT"

vertė - apie 14.6 mln. litų.

Sovietmečiu teritorijų kartografavimas priklausė išimtinai tik kariškiams. Žemėlapiai buvo sudarinėjami Minske, o spausdinami Rygoje. "Civiliniai žemėlapiai buvo sąmoningai iškraipomi", - sakė instituto direktorius V.Žilevičius. "Karinės bazės ir poligonai tapdavo miškais, pievomis".

Pristatytą žemėlapi Aerogeodezijos institute bus galima įsigyti ir paprastiems žmonėms. "Suprantama, kad jame jau padaryta šiokių tokių pakeitimų", - neslepia V.Žilevičius.

Didžiulis žemėlapis knygynuose turėtų kainuoti apie 2,500 Lt. Vieno lapo kaina turėtų siekti apie 17 Lt.

Gediminas Stanišauskas, "K.d."

Visuotinės liet. enciklopedijos jau 7-tas t.

Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas išleido Visuotinės lietuvių enciklopedijos septintąjį tomą "Gork-Ime". 800 puslapių tome pateikiami originalių straipsnių ciklai apie gotiką, helenizmą, ikonografiją, heraldiką, herbologiją, hetitus, iberus ir kt. Skelbiami straipsnių ciklai, kuriuose gvildenami klausimai, susiję su krauju ir kraujotaka (hemato&, hemo&), vandeni (hidro&), žuvimis ir žuvininkyste (ichtio&). Aprašomos valstybės (Graikija, Gruzija, Gvatemala, Gvinėja, Haitis ir kt.), miestai (Grenoblis, Hamburgas, Hanojus, Haga, Havana, Helsinkis, Hirošima, Ignalina, Gumbinė ir kt.), skelbiama informatyvių straipsnių apie geografinius objektus (Grenlandiją, Himalajus ir kt.).

VII enciklopedijos tome rašoma apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų Goštautų giminę, popiežius Griga-

lius, filosofus Georg Wilhelm Friedrich Hegel, Martin Heidegger, brolius Grimm, kompozitorių Franz Joseph Haydn, politiką ir rašytoją Václav Havel, kompozitorių Juozą Gruodį, rašytojus Augustiną Gričių, Juozą Grušą, architektą Lauryną Gucevičių ir kitus lietuvių bei užsienio valstybės ir politikos, visuomenės ir kultūros veikėjus, mokslininkus, rašytojus, menininkus.

Tome pateikiama originalių spalvotų iliustracijų, Lietuvių didikų giminių herbų atvaizdų, retų archyvinų nuotraukų. Visuotinės lietuvių enciklopedijos naujasis ir ankstesnius toms bus galima įsigyti ir su enciklopedijos leidėjais susitikti Vilniaus knygų mugėje, Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto stende.

Nuo 2001 m. leidžiamą Visuotinę liet. enciklopediją sudarys 20 tomų. Visą enciklopediją numatoma išleisti iki 2009 metų.

XXIII Australijos Lietuvių Dienos – 4

Dainų Šventė „Visa širdim“

Rita Baltušytė

Vienas nemaloniausių visų didelių renginių „side effect“ – nuovargis. Dažnas paklaustas, kaip patiko XXIII Australijos Lietuvių Dienos, atsako: „Labai patiko, tik baisiai pavargau.“ Taigi, jeigu jau žiūrovai pavargsta besikubėdami iš vieno renginio į kitą, na, ir gal vakarais kiek per ilgai besidalindimi įspūdžius iš jų, ką bekalbėti apie atlikėjus.

Nuovargio „faktorių“ ypač gerai suprato ALD Dainų Šventės koordinatore Bronė Staugaitienė. Pati ilgametė choristė, be to ir 1996 m. Melbourne vykusios ALD Ruošos Komiteto pirmininkė, p. Bronė ne kartą matė, kaip kelias valandas užkulisiuose „prasitrynę“ dainininkai finalui atėjus nebūti jėgų visu smarkumu užtraukti paskutinių posmų, ir nutarė šį kartą žalingąjį nuovargio faktorių pašalinti arba bent jau jo „side effects“ sumažinti iki minimumo.

Kas pernai antrąją XXIII ALD dieną (gruodžio 28) dalyvavo Dainų Šventėje, pavadintoje „Visa širdim“, vykusioje gražiojoje Hawthorn rotušėje, gali paliudyti, kad jai pavyko tai padaryti. Tiesa, salės paieškos užtruko kelis kartus ilgiau nei būtų buvę nesilaikant reikalavimo, kad ant laiptų už chorių nugarų tilptų kėdės.

Dainininkų ir klausytojų patirtas malonumas tuos vargus atpirko su kaupu. Pirmieji dainoms ir dirigentams keičiantis, patogiausiai pasėdėjo, o antrieji vietoje žvilgsniu lydėję įeinančius ir išėinančius choristus ar kurį laiką spoksoję į tuščią sceną, galėjo gėrėtis priekyje sėdinčių moterų tautiniais rūbais (išradinga naujovė pritaikyta antroje programos dalyje, kai pasirodė jungtinis choras). Tas, kad kai kada dirigentai pamiršdavo chorą „nuleisti“, tik pajavairino programą (ypač, kai rimtai publikai nusilenkusi Birutė Aleknaite skubiai grįžo ir žaismingai parodė chorui „sėstis“).

Jėgų (ir laiko!) tausojimas nebuvo vieningai Dainų Šventės naujovė. Adelaidės „Lituanija“, Geelongo „Viltis“, Melbourne „Dainos Sambūris“ bei „Danos Vyrai“ ir Sydneyjaus „Daina“ pirmiausia nužygiavo ne į sceną, o patraukė publikos link, kol jų „falangos“ apsupo besisukiojančius ir besistebinančius žiūrovus iš trijų pusių. Priešais chorišiais pastiprintą publiką sustojo dirigentai, kairiau nuo jų įsitaisė tautinė kapelija „Sutaras“ ir dirigentai. Dainų Šventę pradėjo renginio koordinatore Bronė Staugaitienė. „Sutarui“ pritariant sugiedoti Australijos ir Lietuvos valstybiniai himnai. Po jų dainininkai apleido savo pozicijas ir po to grįžo atskirais vienetais.

Pirmoje dalyje visi chorai, išskyrus adelaidišką, buvo pasipuošę koncertiniais rūbais. Programą pradėjo Aldonos Scano-Lipšytės vadovaujama Geelongo „Viltis“. Aldo Kovacs fortepionu pritariant geelongiškai sudainavo dvi liaudies dainas: Danos Jokubauskaitės-Levickienės harmonizuotą „Neišėik tu iš sodžiaus“ ir „Subatėlė“ (harmonizavo Jonas Švedas).

Adelaidės „Lituanija“ dainininkams ir artistams, parodžiusiems teatralizuotą ištrauką iš Stasio Šimkaus ir Vaclovo Šimkaus „Lietuviškų vestuvių“, vėliau nereikėjo persirengti – jie iš karto buvo su tautiniais rūbais. Kairėje priešcenio pusėje adelaidiškiai, akompanuojami savo dirigento Jono Pocius, ne tik dainavo, bet ir kalbėjo bei (piršlio korimo nuosprendį) skaitė. Dainų Šventės programoje įrašyta, kad „Lituanijai“ talkina Gabrielė Žilinskaitė, bet galėjai nuspėti ir režisieriaus Vytauto Opulskio įtaką (tuo labiau, kad jis asmeniškai atliko patį ilgiausią monologą). Vėliau chorai atliko ir daugiau Adelaidėje gyvenusio ir kūręsio kompozitoriaus Vaclovo Šimkaus dainų.

Po to pasirodė „Danos vyrai“ – kiekvienas su rože atlape, akompaniatorius Rolandas Imbrasas ir dvi moterys – pati Dana (Levickienė) ir solistė Rita Mačiulaitienė. Po Algimanto Raudonikio dainos „Lauksiu tavęs ateinant“, rožės buvo įteiktos Ritai, kuri jomis nešina sceną apleido publikai plojimais tebereiškiant pasigėrėjimą daina ir vyrų galantiškumu. Likusieji atliko Vytauto Marijošiaus harmonizuotą liaudies dainą „Pasėjau kanapę“. Šiais laikais prisipažinti auginant kanapes gali būti rizikinga, bet kaip sakoma, iš dainos žodžių neišmes.

„Dainos“ choras, akompanuojant Sydneyjaus muzikos konservatorijos studentui Wojciech Wiszniewski ir diriguojant Birutei Aleknaitei, sudainavo Luigi Pigarelli „Žiedelį“ ir Vaclovo Šimkaus „Aš užmiršau“.

Dainų Šventės pirmąją dalį užbaigė šeiminkai – Melbourne „Dainos Sambūris“, Birutei Prašmutaitėi diriguojant, Zitai Prašmutaitėi akompanuojant, sudainavę Algirdo Martinaičio „Atbalsius Maironio žemės“ ir Jaroslavo Čechanavičiaus „Tėvyne“.

Laisvai šventę vedusieji pranešėjai – Brigita Lastauskaitė ir Viva Alekna – skelbia 15 minučių pertrauką.

Antroje dalyje scenoje pasirodžius beveik 100 žmonių (suskaiciavau 45 vyrus ir 50 moterų), salė sušvito gražiosiomis mūsų tautinių rūbų spalvomis, dirigentai keitė vienas kitą.

Pirmiausia mišrus choras, diriguojamas Birutės Prašmutaitės, Birutės Aleknaite, ir Danos Levickienės, atliko dainas „Žalias krantas“ (harm. Prano Povilionio), „Leiskit į tėvyne“ (harm. Liongino Abariaus) ir „Gimtinės upeliui“ (muz. Vyganto Telksnio).

Po to vien moterys su soliste Birute Kymantiene priešakyje, diriguojant Jonui Pociui, sudainavo Vaclovo Šimkaus „Jau nystė“, o vyrai, diriguojami Aldonos Scano, traukė Kazimiero Viktoro Banaičio dainą „Žygis į Vilnių“.

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio harmonizuotą lietuvių liaudies dainą „Šėriau žirgelį“, Danos Levickienės harmonizuotą vieną populiariausių mūsų dainų „Ant kalno mūrai“, Leono Pranulio „Gegužinė“ vėl dainavo jungtinis choras, dirigavo atitinkamai Birutė Aleknaite, Dana Levickienė

Priekyje – Adelaidės choro „Lituanija“ dirigentas Jonas Pocius (karalius Mindaugas). Už jo – jungtinis choras. Autorės nuotrauka.

„Dainos Sambūrio“ pirm. Danutė Lynikienė (kairėje) perduoda kankles „Dainos“ dirigentei Birutei Aleknaitei (viduryje) ir „Vilties“ dirigentei Aldonai Scano.

ir vėl Birutė Aleknaite.

Vyrams susėdus, moterys atliko Mykolo Žalnieravičiaus „Mano stebuklą“, dirigentė – Aldona Scano. Damos galėjo pailsėti, kol vyrai ir vėl su soliste Rita Mačiulaitiene dainavo Algimanto Raudonikio „Laukimą“, dirigavo Dana Levickienė.

Antroji dalis, galima sakyti, buvo iškilminga ir puošni, nuotaika su kiekviena daina kilo, kol sukunkuliavo, lyg šampnas taurėje, pasirodžius dviem trio: moterų – Birutė Aleknaite, Rita Mačiulaitienė, Vilija Burneikytė ir vyrų – Darius Gakas, Kęstas Protas, Garry Penhall (visi, išskyrus Ritą Mačiulaitienę, iš Sydneyjaus). Jono Pocius diriguojami solistai jungtinis choras atliko Algimanto Raudonikio „Tango“.

Besiliejančiams per kraštus šampano purslams galima prilyginti Šventės finalą, kai Jonas iš dirigento tapo solistu. Karūnuotas, apsisiautęs „šermuonėliais“ apvedžiota mantija, smagiai choro ir „Sutaro“ palydimas, Birutės Prašmutaitės diriguojamas jis užtraukė Antano Foko „Jei karalius būčiau“. Po to į chorištas, bei „Sutaro“ muzikantus ir prieš juos išsirikiavusius dirigentus bei akompaniatorius trumpai kre-

pėsi, su Šventės sėkme pasveikino ir dovanėlių įteikė Lietuvos Tautinių mažumų ir išeivijos departamento gen. direktorius Antanas Petrauskas. Dirigentus apdovanojo ir XXIII ALD Ruošos Komiteto pirm. Lilija Kozlovskienė. „Dainos Sambūrio“ pirm. Danutė Lynikienė, kaip tradicija diktuoja, norėjo perduoti kankles kitų ALD rengėjams, tačiau kadangi dar nebuvo tvirtai nutarta, kur jos po dvejų metų ALD vyks, kankles „pasidalino“ Birutė Aleknaite ir Aldona Scano. (Dabar jau žinoma, kad XXIV ALD rengimo džiaugsmas ir rūpesčiai teko Geelongui). Po to dar kartą smarkiai trenkė „Sutaro“ būgnai, Jonas (jau be karūnos, bet vis dar su mantija) vėl smagiai aiškino, kaip jis karaliu būdamas per visą Lietuvą jodinėtu, o choras ir publika jam ne mažiau enuziastingai pritarė. Taip bedainuodami visi ir išsiskirstė.

Baigiant verta priminti, kad Australijos lietuvių chorai turi solidžią praeitį ir patirtį: „Dainos Sambūris“ pernai atšventė, o Adelaidės „Lituanija“ šiemet švęs 55 metų veiklos jubiliejų, Sydneyjaus „Daina“ pernai sulaukė 50-mečio, Geelongo „Viltis“ tokią pat sukaktį minės po dvejų metų. Palyginus su jais prieš 12 metų susibūręs vienetas „Danos vyrai“ yra visiškai kūdikis, tiesa, šauniai balsingas kūdikis...

Dainų Šventės muzikinės vadovės Birutės Prašmutaitės paprašiau renginį įvertinti taškais nuo 1 iki 10, palyginti jį dėtai viltis ir rezultatus, pasidalinti išgyventais rūpesčiais ir džiaugsmais. Štai ką pasakė 30 metų „Dainos Sambūryje“ praleidusi, o nuo 1978 m. jam vadovaujanti dirigentė:

„Mes norėjome, kad ši Šventė būtų linkma. Ne vienerius metus renkam dainas, kurios linksmesnės, lengvesnės mūsų chorams atlikti, o publikai patrauklesnės; visuomet įtraukiam pora smagių liaudies

Nukelta į 4 psl.

Jungtinis choras Australijos Lietuvių Dienų Dainų Šventėje.

Autorės nuotrauka.

Dainų Šventė...

Atkelta iš 3psl.

dainų. Mes, visi dirigentai, buvome susirinkę Melbourne prieš pusantį metų. Iš tada sudaryto repertuaro pakeičiau tik vieną dainą. Paskutinę. Man norėjosi, kad choristai iš scenos išeitų dainuodami lyg atvirame lauke, panašiai kaip skautai prie laužo. Tam labai tiko „Sutaro“ vadovo Antano Foko daina „Jei karalius būčiau“, kurią jis sukūrė Mindaugo karūnavimo jubiliejaus garbei. Jis pernai Vilniuje man davė jos įrašą CD, o vėliau atsiuntė natus ir mes ėmėme ją mokytis.

Dainų Šventė pavyko geriau negu tikėjau, ir dėl to, kad chorams buvo sąlygos scenoje susėsti. Aš pati tiesiog pasigėrėjau pamačiusi, kaip buvo gražu, kai scenoje visą laiką buvo mūsų vyrai su smokingais ir „varlikėmis“, moterys su tautiniais rūbais.

Tai Bronės Staugaitienės, Dainų Šventės koordinatorės, nuopelnas, kad ji surado sceną, kurioje ant choro laiptų tilpo ir kėdės. Net ir vidurinės kartos dainininkai pavargsta, kai reikia ištovėti, kol dainuojama dešimt dainų, o ką kalbėti apie vyresnius, kurie sudaro mūsų chorų pagrindą.

Daug taškų duočiau ir publikai, nesitikėjau, kad jos tiek daug bus. Negailėčiau taškų ir salėi – labai graži, jauki, senoviško stiliaus Hawthorn rotušės salė.

Bronė taip pat sugalvojo, kad pačioje pradžioje choristai apsuptų publiką ir visi drauge giedotų Australijos ir Lietuvos himnus. Tikrai buvo įspūdinga. Mes dirigentai ir „Sutaras“ buvome priekyje. Įspūdingai

skambėjo. Žinoma, padėjo ir tai, kad himnams akompanavo „Sutaras“, kuris vėliau pritarė dar keturiom dainom.

Nors Šventė praėjo geriau negu tikėjau, bet visuomet yra vietos tobulėti. Tai iš 10 taškų duočiau 8 – žmonės šako, kad aš esu perfekcionistė.

Mums publika jau prieš 15-20 metų sakė, kad reikia linksmesnių dainų, bet aišku, žmonės mėgsta ir patriotines. Mes ieškom naujų, Lietuvoje dabar dainuojamų dainų. Pavyzdžiui, dabar Melbourne dainavome tris dainas, kurias išmokome pernai prieš važiuodami į Pasaulio lietuvių dainų šventę Vilniuje. Tai – „Šėriau žirgelį“, „Leiskit į tėvynę“ ir „Vien tik tango“. Visos labai skirtingos – liaudies, patriotinė ir moderni.

Šioje Šventėje nutariau, kad laikas jau duoti ką nors sudėtingesnio Jonukui Pociui, mūsų jauniausiam dirigentui ir pasiūliu jam diriguoti „Tango“. Jis nenoromis sutiko, bet jam labai gerai pavyko. Aišku, su Sydnėjaus pagalba; Sydnėjus vienintelis sudarė du trio – vyrų ir moterų. Tiesa, viena Sydnėjaus dainininkė negalėjo dalyvauti, tai ją pakeitė Rita Mačiulaitienė.

Aš norėjau paskutinę minutę paskutines dvi dainas sukeisti vietomis. Kaip muzikinė vadovė turiu tą teisę, bet paskui apsigalvojau ir palikau „Karalių“ pabaigai ir žinai, kas atsitiko, paskutinė daina turėjo būti po kalbų, bet paskui nutarėm pakartoti priedainį ar paskutinį posmą, neatsimenu, kas patarė, „Sutaras“ gal.

Ir dar per repeticiją mums lyg kas angelą sargą atsiuntė. Padainavę choristai ėjo iš

4

Melbourn „Dainos Sambūrio“ dirigentė Birutė Prašmutaitė ir choristai. Autorės nuotr.

salės ir kaip visada visi grūdosi į tą kairią kampą, o Birutė Aleknaite su kitais dirigentais bedainuodami ėmė per vidurį eiti. Tai aš sakau: „Gerai, jūs dirigentai, pro čia išeikit.“ Tada viena salėje per repeticiją buvusi lietuvaite, kurios aš nepažįstu, bet tikrai norėčiau sužinoti, kas ji tokia, ir padėkoti, sako: „O kodėl visi negalėtų išeiti dainuodami per visus kampus?“ Savime aišku, kad taip reikia padaryti, ir kaip mums anksčiau į galvą neatėjo? Taip ir padarėme ir šventę užbaigėme drauge su publika dainuodami.

Aš truputį bijojau dėl paskutinės dainos. Paprastai nebijau diriguoti, bet buvo truputį baisu, kai dainos autorius čia pat. Bet Antanas Fokas mane padrąsino, kad į mane žiūrės, aš sakiau, kad į jį žiūrėsiu, ir jis būgnaus smarkiai muš, kad iš ritmo neišeitumėm. Per repeticiją pasiklausėme jų CD tos dainos, tai ten ji daug greitesnio tempo. Bet mums geriau tiko ėjimo tempas, ir publika galėjo įsijungti.

Vienas dirigentas pavadino mane emocija dirigente, ir tai yra teisybė. Esu savamokslė, mokausi iš kitų dirigentų.

Tautinių mžumų ir išeivijos departamento gen. direktoriaus Antano Petrausko prašiau perduoti Juozui Mikutavičiui, Lietuvos dainų šventės rengimo centro vadovui, kad ši Dainų Šventė Melbourne pasisekė jo dėka. Aš labai daug ką išmokau pernai Lietuvoje, kai Pasaulio lietuvių dainų šventėje man teko diriguoti vieną posmelį „Lietuva brangi“ drauge su Kanados lietuvių dirigente Viskontiene, JAV dirigente ir

su vyriausiuoju Lietuvos dirigentu. Aš nepaprastai jaudinausi, tačiau turėjau progos pamatyti kaip iš širdies dirba profesionalūs dirigentai, kaip elgiasi užkulisiuose, kaip ruošiasi, diskutuoja. Labai naudingi buvo ryšiai su p. Andrejauskaite, jos draugiška parama. Labai daug išmokau iš dirigento Algirdo Viesulo, „Kamertono“ choro dirigento, su kuriuo susidraugavome jų gastroliuojant Australijoje metu. Po Dainų Šventės jungtiniam Australijos lietuvių chorui gastroliuojant Druskininkuose, Švenčionyse ir Vilniaus rotušėje, jis mums „paskolino“ vieną bosą ir du sopranus. Jis mane mokė diriguoti net ir važiuojant autobusu.

Pasinaudodama proga labai norėčiau pasakyti naujesiems imigrantams: jeigu norite dainuoti, nebijokite mūsų. Chorai yra kaip šeimos. Švedijoje prieš pora metų buvo padaryti tyrimai, kurie parodė, kad žmonės choruose ne tik dainuoja, bet ir bendrauja tarpusavyje, draugauja, susitinka, kvėpuoja gerą orą, mankština, ir tas visas padeda gerinti jų gyvenimą. Mes galime cepelinus virti, sausio 26 dieną, visus kviečiame su mumis dalyvauti Australijos Dienos parade (šis kvietimas, deja, jau pavėluotas, tačiau dar galima įsijungti į Vasario 16 minėimą Federacijos Aikštėje – R.B.), norime ir ne lietuviams parodyti lietuvišką kultūrą. Neseniai buvome pas Auklando lietuvius, ten irgi nemažai imigrantų.

Apskritai, su choru yra geros sąlygos keliauti. Kas dabar įsijungs į choras, galės važiuoti į sekančią Pasaulio lietuvių dainų šventę... □

Iš Redakcijos pašto

Mums gėda

XXIII Australijos Lietuvių Dienų Ruošos Komitetas, pasikvietęs „Sutara“, tikrai turėjo kuo džiaugtis, nes jie grojo ne tik ten, kur „buvo sutarta“, bet visuose renginiuose, kur tik kas jų paprašė, išgydami visų simpatijas.

Niekur už jų darbą nemokėjom, bet labai norėjom, kad jie turėtų progos bent kiek užsidirbti koncertuodami po Lietuvių Dienų. Tarėmės dėl jų koncertų su Adelaidės, Canberros ir Sydnėjaus bendruomenėmis, prašydami, kad suorganizuotų „Sutaro“ koncertus ir gautas pajamas atiduotų jiems. Sydnėje koncertą suruošti apsiėmė ALB Krašto Valdybos pirmininkė Lolita Kalėda.

Pamatę koncerto finansinę apyskaitą – pašiurpome. Iš \$1540 pajamų (bent taip rašoma apyskaitoje) „Sutariui“ buvo atiduota tik 600 dolerių!

Pasirodo, Sydnėje „Sutaro“ dalyviai nebuvo bendruomenės svečiai, o tik samdyti muzikantai, kuriems iš jų uždarbio buvo atskaityta už maistą, degtinę, alų, benzina juos pavežiojant po miestą, net už jiems „dovanotas“ knygas (4 knygas po \$19.50), ir pagaliau net už padarytas nuotraukas!

Visur kitur jie buvo svečiai, ir niekas neskaičiavo, kiek jie suvalgė ar išgėrė ir kiek kainavo benzinas. Melbourne mieliais svečiais jie išbuvo net tris savaites.

Nejaugi p. Lolita Kalėda nesugebėjo visoje Sydnėjaus bendruomenėje surasti keturių šeimų arba žmonių, kurie apsimytų trims dienoms priimti po vieną vyrą ir jį draugiškai pagloboti? Ar Sydnėjaus bendruomenė tokia nuskurdusi ir nedraugiška? O gal jos niekas nepaprašė, viską tvarkant grynai biznio principu?

Iki šiol Australijos lietuvių bendruomenės garsėjo savo svetingumu ir draugiškumu. Mums, „Sutaro“ kvietėjams, gerokai gėda prieš juos.

XXIII ALD
Ruošos Komiteto nariai

Miela p. Nijole Kairaitienė,

Pirmiausiai leiskite Jūsų asmeniškai atsiprašyti, jeigu Jus ar Jūsų draugus bei pažįstamus ižeidžiau savo straipsnyje. Neturėjau tam jokio tikslo. Mano nuomone, p. Antano Petrausko apdovanojimų įteikimas buvo negeroje formoje, pernelyg užtęstas, neigiamai atsiliepiant salėje esančių žmonių nuotaikas, dalinai aptemdęs tokį gražų ALD Atidarymą.

Kiekvienam mūsų yra leidžiama turėti ir išreikšti savo asmeninę nuomonę. Susidaręs mano įspūdis dar buvo patvirtintas Krašto Valdybos pirmininkės žodžiais. Pasilieku prie savo nuomonės iki šiol. Mūsų Bendruomenėje yra nemažai žmonių, per eilę metų pasiaukojančiai dirbančių lietuvių išlaikymui ir lietuviškų tradicijų puoselėjimui. Ypač turiu mintyje melbourniškus lietuvius, aktyviausius Australijos Lietuvių Bendruomenėje, kurie tikrai verti didelio ir tikro įvertinimo.

Su pagarba

Algis Bučinskas

Gerb. Redaktore,

Perskaičius „Sutaro“ koncerto Sydnėje apyskaitą („M.P.“ nr. 4, psl. 5), kilo klausimas: nuo kada sydnėjiškiai pradėjo už pavaišinimą ir dovanas kišti ranką į svečio kišenę ir tuštinti pinigines? Gal mums reikėtų atsiprašyti p. Kramiliaus, kad kartu pietaudami Klube ir užsimokėję už savo pietus, sugadinome jam apyskaitą, kuri būtų išsibalansavusi be likučių.

Pagarbiai

Nijolė ir Algis Bučinskai
iš Picton (ne sydnėjiškiai).

ATITAISYMAS

„M.P.“ nr. 4, 7 psl. tilpusį nekrologą „A+A Tėklė Seliokienė“ parašė Viltis Kružienė (ne Karužienė). Autorės už spaudos klaidą nuoširdžiai atsiprašome. Red.

Būkime mandagūs

Lolita Kalėda

Nerašyta taisyklė, kad lietuviai pasižymi svetingumu ir gražiu svečių priėmimu. Tai tiktų ir mūsų Bendruomenei, jeigu ne keli laiškai, perskaityti „Mūsų Pastogės“ paskutiniame numeryje, kurie privertė pasvarstyti.

Norime ar to nenorime, bet mandagumas reikalauja į Lietuvių Dienas pakviesti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininką, Lietuvos ir Australijos vyriausybių atstovus. Pagal galimybes ir protokolą kviestieji asmenys mandagiai atsiprašo ir atsiunčia sveikinimą, ar su mielu noru atvyksta į renginį. Taigi, taip ir buvo per šias Lietuvių Dienas, kai į jas sulaukėme dviejų svečių iš Lietuvos Vyriausybės. Iš pradžių buvusi džiugi naujiena po Atidarymo ceremonijos apkarto, nes p. Antanui Petrauskui įteikti apdovanojimus ir perskaityti visus sveikinimus užtruko daug laiko. Taip nebuvo planuota, bet atsitiko. Na ir ką dabar padarysi, kas buvo – nepakeisi. Bet iki šiol kai kurie Bendruomenės atstovai atvirai negali pagiežos sulaukyti, suprasti ir atleisti.

Nesveikas pyktis yra reiškiamas dėl apdovanojimų ir apdovanotųjų. Skaičiuojant tūkstančius aktyvių Australijos lietuvių ir tik 16-ka apdovanotųjų (LR Prezidento garbės raštai nebuvo įteikti) – skaičius nėra toks didelis ir neturėtų kelti panikos. Paskatintų žmonių sąrašas aktyvus

buvę ir dabartiniai lietuvių kalbos mokytojai, Apylinkių/Seniūnijų Valdybų pirmininkai, Lietuvių Namų/Klubų direktoriai, kultūrinių renginių vadovai, keli kitataučiai, savo gyvenimo dalį atidavę lietuvių puoselėjimui, naujlietuvių ir t.t. Be abejonės, dar daug gyvenimą atidavusių Lietuvos labai Bendruomenės narių liko nepaskatinta. Bet ar už tai reikia kaltinti gerbiamą svečią, buvusią Krašto Valdybą ar PLB. Krašto Valdyba svečio pageidavimu, dėl dokumentų ir atskaitomybės tvarkos, raštiškus pateikimus Melbourne apdovanojamiems asmenims pateikė/pasiuntė į Vilnių tik šių metų sausio mėn., jau po švenčių.

Prieš dvi savaites Tautinių mažumų ir išeivijos departamento gen. direktorius Antanas Petrauskas ir PLB Valdybos pirmininkas Gabrielius Žemkalnis lankėsi Argentinos Lietuvių Bendruomenėje ir tenai įteikė panašius apdovanojimus, jų nuožiūra pasirinktiems Bendruomenės nariams. Ne visi buvo ir tenai suminėti ar pastebėti, bet ar nuo to Bendruomenės narių darbas/patriotizmas sumažėjo/priklausau tiek Argentinoje, tiek Australijoje?

Tęsiant toliau, svečias A. Petrauskas savo kalboje dėl susijaudinimo pamiršo paminėti sportininkus ir į tai lietuvių kritiškai mąstysena reagavo žaibiškai ir nemandagiai spaudoje pabrėžiant kaip patį blogiausią dalyką. Tik kodėl pamiršo paminėti, kad svečias Antanas Petrauskas

Nukelta į 5 psl.

ALB Krašto Tarybos XXIX Suvažiavimas

Lolita Kalėda

Tęsinys iš MP nr. 4

Toliau sekė Krašto Valdybos išdinin-ko Armino Šepoko pranešimas, kurio finansinę ataskaitą patvirtino ALB KV Kontrolės Komisijos pirmininkas Vytautas Patašius. Garbės Teismo pirmininko Petro Bielskio parengtą pranešimą perskaitė Krašto Tarybos pirmininkė Janina Vabolienė. Daug klausimų susilaukė AL Jaunimo Sąjungos pirmininkas Girius Antanaitis, kuris buvo pagirtas už lietuvių kalbos mokėjimą ir aktyvumą. Su geromis naujienomis dėl gautos finansinės paramos „Mūsų Pastogės“ savaitraščiui, supažindino Spaudos Sąjungos pirmininkas Vytautas Patašius. Pastarasis buvo pagirtas ir viešai įvertintas už praeityje skirtas savo asmenines aukas išsaugojant ir leidžiant šį Bendruomenei svarbų laikraštį. Kadangi didesnės Apylinkių Valdybos ir Seniūnijos buvo atsiuntusios iš anksto savo ataskaitas ir jos buvo patalpintos suvažiavimo leidinyje, tai Prezidiumas pirmenybę pasisakė suteikė to nepadariusiems, bet atvykusiems apylinkių/seniūnijų atstovams ir pirmininkams. Viktorija Kristensen suvažiavimo narius nuliūdino savo kalba, nes Newcastle Seniūnijoje mažėja lietuvių skaičius, kaip ir jų veikla. Panaši padėtis gali atsitikti ir Pertho Apylinkės lietuviams, kalbėjo iš tolumojo Pertho atvykusi Laimutė Grinevičienė. Adelaidės Apylinkės Valdybos pirminin-

kas Vytautas Opulskis ir Sydnėjaus Apylinkės Valdybos vicepirmininkė Rasa Blansjaar trumpai įvardino naujų Valdybų surengtus renginius ir lojalumą Krašto Valdybos pavedimams. Akademinei valandą suvažiavimo nariai pasiskyrė Australijos Lietuvių Fondo reikalams apžvelgti. Iš klausė Lietuvių Fondo pirmininko Algirdo Šimkaus ataskaitos ir įsijungė į trijų suvažiavimo rezoliucijoms pateiktų projektų diskusijas.

Antrosios dienos rytas nebuvo kiek lengvesnis nei pirmasis, nes dalis Krašto Tarybos narių turėjo dalyvauti ryte rengiamose repeticijose ir nori nenori turėjo aplėisti suvažiavimo salę. Tačiau išretėjusios gretos nesumažino narių aktyvumo ir sesijos pirmininkui Kajai Starinskui teko ne kartą nutraukti diskusijas, nes laikas lėkė žaibišku greičiu. Tęsiant pranešimų ciklą, šią dieną buvo išklausi ALB Krašto Archyvo vedėjo Viktoro Baltučio pranešimas, kurio pasekmėje buvo priimta rezoliucija neišsiųsti archyvo į Lietuvą ir Krašto Valdybai pasiūsti į specialius kursus kelis atstovus pasigilinti į archyvavimo dalykus. ALFAS

Buvusi ALB KV pirmininkė Lolita Kalėda prie parodėlės. Danny Kalėdos nuotr.

pirmininkas Rimantas Mickus Tarybos narius supažindino su Australijos lietuvių sportininkų pasiekimais ir 2005 metais birželio 30 – liepos 4 dienomis vyksiančiomis Pasaulio Lietuvių Bendruomenių sporto žaidynėmis Vilniuje.

Mirtina tyła, gaudant kiekvieną Halinos Statkuvienės OAM žodį įsivyravo, kai ji vardijo vieną po kitos organizacijas ir pavienius asmenis, kurie per 14-ka pastarųjų metų įvairiom formomis Lietuvai ir jos gyventojams, organizacijoms yra paaukoję/nusiuntę/nuvežę/persuntę įvairiausių dalykų ir ta suma skaičiuojama milijonais dolerių – apytiksliai per šį trumpą laikotarpį bendra suma sudarytų 17 milijonų dol., o gal ir daugiau.

Svečiai iš Lietuvos turėjo po valandą savo pranešimams ir jie jas puikiai išnaudojo. Klausimais apipilti buvo tiek Antanas Petrauskas, tiek dr. Rimantas Morkvėnas. Jų nestokojo ir kavos pertraukų metu. Kaip gerb. Petrauskas pažymėjo, šios kelionės nauda yra jam neįkainuojama, nes dirbant kabinete už dešimties tūkstančių kilometrų negali teisingai įsivaizduoti kokios pagalbos ir kokiais rūpesčiais gyvena Australijos Lietuvių Bendruomenė. Dr. Morkvėnas išreiškė norą ir rūpestį dėl Lietuvos ambasados būtinumo įsteigimo Australijoje.

Metus vykusias diskusijas dėl kitų Lietuvių Dienų vietos ir rengėjų (Sydnėje, Canberroje ar Geelonge) suvažiavime buvo išspręsta greitai, kai Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininkas Stasys Šutas pateikė išsamų/konkretų pasiūlymą dėl XXIV ALD surengimo Geelonge. Canberros Apylinkė dėl mažo žmonių skaičiaus savo pasiūlymo dar anksčiau atsisakė, o Sydnėjaus Apylinkės Valdybos vicepirmininkė Rasa Blansjaar suvažiavimo nariams pasakė, kad Sydnėjus gal ir norėtų surengti kitas Lietuvių Dienas, bet tikrai nėra pasirengęs. Plojimais Krašto Tarybos nariai pasveikino Geelongo Apylinkę už pasiryžimą, tačiau keistai išėjo kai tą vakarą po Šokių Šventės simbolinės kanklės nebuvo oficialiai įteiktos Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininkui. Į tai atsakyti turėtų ALD Ruošos Komitetas.

Apie Lietuvių kalbos šeštadieninių mokyklų ir Lituanistinių kursų padėtį Australijoje supažindino KV vicepirmininkė dr. Liuda Popenhagen. O Krašto Valdybos specialiųjų projektų vadovas Vincas Bakaitis suvažiavimui pristatė planuotą ir vykdytą Krašto Valdybos bendruomenės istorijai nušviesti reikiamų leidinių projektų įgyvendinimo sėkmes ir nesėkmes.

Trečiosios dienos sesija buvo valanda pratęsta ir ją vedė dr. Ramutis Zakarevičius. Viktoro Baltučio atlikta analizė dėl ALB Statuto atitikimo dabartinėmis sąlygomis suvažiavimo buvo priimta palankiai ir priimta rezoliucija dėl įstatyminės bazės

suvienodinimo bei kitam suvažiavimui konkrečių pasiūlymų pateikimo. Krašto Valdybos pirmininkė Lolita Kalėda savo pranešime apie ALB viziją ir misiją išreiškė tokią mintį, kad ateityje „Krašto Valdybą galėtų sudaryti po vieną atstovą iš visų Australijos miestų lietuvių apylinkių. Dabar keliantis kas du metais iš vienos apylinkės į kitą labai nukenčia pati darbo kokybė, nes naujesiems Krašto Valdybos nariams pusė metų mažiausiai tenka susipažinti ir išmokyti visus dalykus. Kaita yra gera, bet ji turėtų būti ne tokia drastiška, kai buvę pirmininkai ir jų patirtis pasibai-gus kadencijai pamirštama ar ignoruojama. Taip atsitinka „plyšiai“ dėl praeityje buvusių Krašto Tarybos priimtų ilgalaikių rezoliucijų nežinojimo ir jų nevykdymo. Šiuolaikinės komunikacijos priemonės leidžia operatyviai atlikti visus koresponden-tinius organizacijų darbus ir pasitarimus. Pagal tokią sistemą puikiai veikia naujoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kai į jos sudėtį įeina atstovai ne tik iš Amerikos, bet iš Norvegijos, Lenkijos, Kanados, Rusijos, Argentinos ir t.t. Taip pat pirmininkė išskėlė mintį dėl pačios Krašto Valdybos įsikorporavimo neišvengiamumo netolimoje ateityje.

Pusvalandžio ilgumo išsamiaame pranešime apie ALB stiprinimą Australijoje Henrikas Antanaitis pristatė konkretų projektą, kaip pritraukti daugiau lietuvių į Australiją, dėl vienokių ar kitokių priežasčių norinčiųjų emigruoti iš Lietuvos. Pasiūlymas sukėlė įvairių diskusijų ir suvažiavimas priėmė rezoliuciją dėl projekto „ALB tiesia pagalbos ranką norintiesiems iš Lietuvos atvykti į Australiją“ parengimo bei įgyvendinimo. Nesirūpindami ALB ateitimi dabar, galime padaryti didelę klaidą: dabar Bendruomenė stokoja aktyvaus jaunimo, ateityje stokos dar labiau. O apie naujakurių rūpesčius ir jų ryšius su ALB pranešimą pateikė Krašto Valdybos sekretorė, Jaunimo Sąjungos oficiali atstovė Daina Šlitterytė. Jos nuomone, jau laikas pabaigti remti lietuvius Lietuvoje ir padėkime į Australiją atvykusiems naujakuriams: informacija, susirandant darbą, būstą ar kitokia pagalba.

Krašto Tarybos nariai turėjo progos pasižiūrėti Prezidento Valdo Adamkaus kalbą, skirtą Pasaulio Lietuvių Bendruomenių lyderiams, kurią asmeninėmis pastangomis Krašto Valdybos pirmininkė Lolita Kalėda nesenai įsigijo Lietuvoje. O sumontuotu 35 min. video filmu „Australijos Lietuvių Bendruomenės organizacijų ir jų narių 2003-2004 m. veiklos trupiniai“ dauguma suvažiavimo dalyvių buvo mielai nustebinti, išvydę save ar savo kolegas tiek darbuojantis Australijoje, tiek Lietuvoje: Pasaulio lietuvių dainų šventėje „Mes“, Australijos dienoje Vilniaus Rotušėje bei koncertinėse kelionėse po Lietuvos miestus.

Krašto Tarybos nariai vienbalsiai išrinko 7 asmenis į naująją Krašto Valdybą, reziduojančią Adelaidėje, pritarė kandidatūroms į Garbės Teismą ir pasiūlymui dėl Krašto Kontrolės Komisijos. Rinkimai į PLB XII Seimą (2006 m. liepos-rugpjūčio mėn.) vyko slapto balsavimu ir jame dalyvavo 15 pasiūlytų asmenų. Rezoliucijų Komisijos nariui Vytautui Patašiui teko nelengva misija, nes vietoje reikėjo redaguoti ir keisti rezoliucijų tekstus, tad paskelbti jas viešai galėsime tik sulaukus oficialaus ir patvirtinto protokolo iš sekretoriato Melbourne.

Krašto Tarybos pirmininkei Janinai Vabolienėi padarius glaustą suvažiavimo atliktų darbų apžvalgą, Krašto Tarybos XXIX suvažiavimas buvo paskelbtas uždarytas, sugiedotas himnas, padaryta bendra nuotrauka ir padėkota šeimininkams už patalpas bei pietus, o Krašto Valdybai už kokybišką suvažiavimo suorganizavimą.

Australijos lietuvių inžinierių ir architektų susirinkimas

Australijos Lietuvių Dienų metų, gruodžio 28 dieną, pirmininkaujant architektui Jurgiui Žalkauskui, įvyko Australijos lietuvių inžinierių ir architektų susirinkimas. Nors dalyvavo tik 11 asmenų, bet susirinkimas praėjo draugiškoje nuotaikoje. Dalyviai iš eilės labai įdomiai papasakojo, kaip jie įsitvirtino šiame krašte ir pradėjo dirbti savo profesijoje. Kaip išlaikė valstybinius egzaminus arba kaip studijavo ir baigė vietines mokslo institucijas.

Teko išgirsti labai įdomių ir įvairių asmeniškų pasakojimų.

Apgailėstauta, kad naujai atvykę iš Lietuvos inžinieriai ir architektai (o tokių tikrai yra) nesikreipia į mus ir nepasisemia senai atvykusiųjų į Australiją patyrimais.

Parodyta vaizdajuostė, kaip atrodo Vilniaus miestas 2020 metais, susilaukė didelio susidomėjimo. Juk Vilnius jau dabar laikomas vienu iš įdomiausių, seniausių ir kartu greičiausiai augančių miestų Šiaurės Rytų Europoje. Stebint vaizdajuostę, matėsi, kad miesto augimas ir

urbanistiniai sprendimai yra geros Vilniaus architektų ir miesto planavimo ekspertų rankose. Kita vaizdajuostė – Valdovų rūmų istorija, tyrimai, atradimai ir atstatymas – deja, parodyta tik dalinai, nes pritrūko laiko!

Labai malonią staigmeną padarė į susirinkimą atvykęs Antanas Petrauskas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Vyriausybės generalinis direktorius. Jis pasveikino susirinkusius ir papasakojo, kaip Lietuvos Vyriausybė, besirūpindama lietuviškų mokyklų steigimu Rusijoje, Lenkijoje, Latvijoje ir Gudijoje, įrengia mokyklas ir net stato naujas. Naujų mokyklų statyboms reikia surasti architektą, paruošti statybinius planus bei dokumentus, paskelbti konkursą parenkant statybininkus ir t.t. Buvo tikras malonumas išgirsti tokių įdomių pranešimą.

Susirinkimas nieko nenutarė, bet tikrai paskatino Australijos lietuvių inžinierius ir architektus pajudėti ir veikti toliau.

Jurž.

Būkime mandagūs...

atkelta iš 4 psl.

po kelių dienų, per 54-tosios Sporto Šventės uždarymą maloniai pasveikino sportininkus ir nugalėtojus, perdavė linkėjimus nuo Lietuvos Sporto departamento gen. direktoriaus V. Nėniaus, pakvietė atvykti į Vilnių – Pasaulio Lietuvių sporto „olimpiadą“ bei ALFAS pirmininkui Rimui Mickui įteikė lauktuvių iš Lietuvos. Juk žmoniška pirmąją dieną suklysti ir pamiršti, kai pirmą kartą 3 dienas keliauji į tolimąją Australiją, ar ne? Aš pati, kaip buvusi Krašto Valdybos pirmininkė, negaliu ramiai miegoti, nes į Krašto Tarybos suvažiavimą nepakviečiau pranešimo padaryti skautų lyderių. Neturiu jokio pasiteisinimo, kaip tai man iš galvos iššlydo rengiant programą.

Oficialiai buvusi Krašto Valdyba pernai pateikė šešias ALB nominacijas Lietuvos

Respublikos Prezidento apdovanojimams, bet iki šiol nėra sulaukusi jokio atsakymo.

Atsakant į Canberros Apylinkės Valdybos pirmininko Viktoro Martišiaus išreikštą pastabą, kad Bendruomenės nariai turi būti apdovanoti tikrai LR Prezidento medaliais, norėčiau paaiškinti, kad Lietuvoje vyrauja nuostata, kad patys aukščiausieji apdovanojimai įteikiami asmenims tik jau praeityje turėjusiems žemesnių lygių įvertinimus ir kitus apdovanojimus/paskatinius. Taigi, buvusios Krašto Valdybos priimto nutarimo, kasmet Vasario 16-osios proga už aktyvią visuomeninę veiklą KV padėkos raštais, paskatinti praėjusių metų darbštuolius ir šviesuolius, laikau sveiku ir būtinu dalyku. Tai parodė ir gausi raščių padėkų kruša iš pačių apdovanotųjų.

Taigi, asmeniškai sveikinu visus apdovanotuosius per Australijos Lietuvių Dienas ir linkiu būti ir toliau pavyzdžiu visiems mums.

Kas - kur - kaip?

Antanas Laukaitis

Išdavikas krepšininkas

Vilniaus dienraštis "Ekstra žinios" pirmame puslapyje (net spalvotą nuotrauką įdėję) aprašo buvusio vieno iš garsiųjų Lietuvos krepšinio rinktinės nario Sergio Jovaišos pasidavimą rusams. Jis už 5000 dolerių sutiko atstovauti Rusijos veteranų krepšinio rinktinėi Veteranų krepšinio čempionate, kuris vyks Naujojoje Zelandijoje. Čempionate jis atstovaus 50-mečių vyrų rinktinėi. Į šias varžybas išvyko ir dvi Lietuvos krepšinio rinktinės. Tačiau Sergio, kurį dabar vadina "gudriu lapinu", ignoravo lietuvius, nors anksčiau jis buvo žinomas "Žalgirio" ir Lietuvos krepšininkas. Tai ne pirmas kartas, kai jis spjauna į lietuvius, dalyvaudamas įvairiose tarptautinėse varžybose.

Iki išvykos Sergio buvo Anykščių krepšinio komandos treneris. Šios komandos vadovas K. Čepulis negalėjo patikėti, kad S.Jovaiša žais ne už lietuvius. Anksčiau čia dirbęs žinomas Lietuvos ir buv. Sov. Sąjungos krepšininkas Modestas Paulauskas buvo labai sąžiningas ir žaisdavo tik už Lietuvą. Prieš kurį laiką Anykščių vadovui Jovaiša pasakė, kad reikės jam žaisti už senjorų rinktinę ir pasiprašė poros savaitės atostogų.

"- Maniau, kad jis žais už lietuvius, tai ir leidome, bet tikrai nežinojome, kad žais už rusus. Tačiau jau dabar aišku, kad šios "atostogos" į Naująją Zelandiją jam bran-

giai kainuos. Jis lietuvius apgavo. Kokia gėda, kad lietuvis pasauliniame senjorų čempionate už pinigus kovos prieš savo draugus lietuvius. Kaip dabar paaiškinsiu Anykščiams," - sakė vadovas K. Čepulis. Ką galima galvoti apie Lietuvos krepšinio prestižą, kai treneris spjauna į savo šalį?

Labai nustebo ir Lietuvos Krepšinio Federacijos prezidentas, buvęs jo treneris, Vladas Garastas. Ir dar už ką, už rusus. Jis pats to niekuomet nesutiktų padaryti nei už jokių pinigų.

Lietuvos krepšinio veteranų sąjungos vadovas Anatolijus Čiupkovas, kuris žaidė krepšinį anksčiau (Australijoje), man sakė, kad po varžybų Naujojoje Zelandijoje kartu su žmona parlamentare ir rašytoja Dalia Teišerskyte apsilankys Australijoje, buvo dėl to labai šokiruotas ir tik tiek tepasakė: "- Aš esu rusas, bet už jokių pinigų neatstovaučiau Rusijai, nes užaugau Lietuvoje, esu jos pilietis ir labai myliu Lietuvą. S. Jovaiša tikrai "sumarazmėjo".

Sportinės naujienos

- Rugsėjo mėnesį vyksiančiose Europos vyrų krepšinio pirmenybėse. Belgijoje, dabartinė Europos vyrų krepšinio čempionė Lietuva B grupėje susitiko su Kroatija, Turkija ir Bulgarija. Kaip sako Lietuvos krepšinio ekspertai, tokios burtų traukimo pasekmės buvo ne taip blogos.

- Melbourne pasibaigusiose XX - se Kurčiųjų olimpiados krepšinio varžybose ir vyrų, ir moterų krepšinio komandos iškovojo bronzos medalius. Vyrų dėl

Nuotraukoje – lietuvių jaunučių krepšinio rinktinė, žaidusi pertraukos metu tarp australių ir lietuvių krepšinio varžybų 54-ojoje Sporto Šventėje Melbourne.

trečios vietos nugalėjo australus 90:62, o moterys Ukrainą 89:75. Pirmą vietą laimėjo Amerika, nugalėjus Slovėnijos vyrus. Iš viso lietuviai gavo 3 aukso, 1 sidabro ir 4 bronzos medalius. Pagal laimėtus medalius I-mą vietą gavo Ukraina, II-rą Rusija ir III-čią Pietų Afrika. Lietuva gavo 19-tą, Estija – 22-rą ir Latvija – 41-mą vietą. Iš viso dalyvavo 34 Lietuvos kurtieji sportininkai.

- Praėjusių metų pabaigoje Sydnejuje vyko Australijos vidurinių mokyklų lengvosios atletikos pirmenybės. Šiose varžybose, grupėje iki 20 metų, geelongiškis Steve Wiasak laimėjo aukso medalį disko metime, nusiviesdamas jį daugiau nei 47 metrus. Steve yra 183 cm. aukščio, sveria 103 kg.

Praėjusiais metais Steve Wiasak baigė Geelongo St. Joseph College ir šiais metais pradės studijuoti komerciją. Steve tėvas Aleksas yra vedęs buvusią žinomą Adelaidės "Vyties" krepšininkę S. Vissokaite ir yra Geelongo "Vyties" prezidentas. Steve ir rutulio stūmimo buvo devintas, o kūjo – penktas. Už Geelongo "Vytį" jis labai gerai žaidžia krepšinį, tinklinį ir šoka tautinius šokius.

- Praėjusią savaitę Lenkijoje vyko vyrų krepšinio žvaigždžių tarpusavio draugiškos rungtynės. Šiaurės rinktinėje žaidė Tomas Pačėsas ir Tomas Masiulis, o Pietų rinktinėje – Gintaras Kadžiulis.

- Vokietijos futbolo teisėjams oficialiai uždrausta dalyvauti sporto lažybose.

Buvusios paslaptys iš Pirmųjų Metų

Kaip atsiskyrė Lietuvos paštas

Vytautas Doniela

Po Kovo Vienuoliktosios Lietuvai buvo svarbu atsirišti nuo labai tamprių ryšių su Maskva. Pašto sistema buvo viena tų sričių, kur Lietuvos įsiurbimas į Maskvos valdomą tinklą buvo nepaprastai stiprus. Pavyzdžiui, visas oro paštas iš Lietuvos keliavo tik per Maskvą. Nors šitokia tvarka užvilkindavo siuntų kelionę, per Maskvą keliavo ir beveik visi užsieniui skirti žemės kelio laišakai bei siuntiniai. Mažytę išimtį sudarė žemės kelio laišakai bei siuntiniai, adresuoti į Suomiją bei Skandinavijos kraštus, kurie keliavo per Leningradą, Taliną ir Rygą. Naujai atsikūrusi Lietuva turėjo išsikvoti naujus ir greitesnius pašto kelius – ir tai truko keletą metų.

Lietuvai reikėjo atsikratyti ir sovietinėje sistemoje laiškam įprastos KGB cenzūros. Kaip pasakoja pirmasis Lietuvos ryšių ministras Kostas Birulis, KGB kontrolės punktų veikla egzistavo per visą sovietinės okupacijos laikotarpį. Žinoma, ji buvo kruopščiai slepiama. Be to, korespondencijos pervežimas buvo iškreiptai prižiūrimas prie keturių Lietuvoje buvusių kontrolinių punktų. Technologija buvo taip sutvarkyta, kad kiekvienas laiškas (ne tik tarptautinis, bet ir vidaus) turėjo pereiti per kurį nors iš šių KGB punktų. Ministras Birulis duoda pavyzdį, kad laiškas, adresuotas iš Rokiškio į Kupiškį, negalėjo būti tiesiog atiduotas Kupiškio paštui, bet turėjo keliauti į Šiaulius, ten pereiti KGB kontrolę ir po to grįžti atgal į Kupiškį. Net Kauno ribose, pvz. iš Panemunės į Šančius, laiško kelias ėjo per Kauno geležinkelio stotyje esantį KGB kontrolinį punktą. Kontrolės punktai (kaip taisyklė visoje SSSR) buvo įrengti prie geležinkelio esančiose pašto pervežimo įstaigose Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje

ir Šiauliuose.

KGB maskavo šių punktų buvimą įvairiais būdais, kartais net juokingai. Kaip ministras Birulis prisimena, Vilniaus pašto pervežimo įstaigoje iš gatvės pusės kabėjo iškaba "Techninės radijo kontrolės punktas" ir ant stogo buvo pastatyta atitinkama antena. Bet ši antena niekur nebuvo prijungta, nes ji buvo tik priedanga užslaptintam laiškų kontrolės punktui.

Laiškai į KGB tikrinimo punktus būdavo perduodami per taip vadinamą "korespondencijos maišų atidarymo" skyrių pašto skirstymo įstaigose. Visi gauti iš traukinių ir automašinų maišai su korespondencija privalomai pirmiausiai patekdavo į KGB patalpas, kurios kartais buvo suplanuotos ir naujai statomose pašto įstaigose. Maišų atidarymo skyriuose būdavo įvairiais būdais įrengiami užmaskuoti įėjimai į KGB patalpas, ir per juos korespondencija būdavo perduodama ir gaunama atgal. Įdomūs ir patys apgaudinėjimo būdai. Vienur tai buvo besisukančios skirstymo spintos (Lietuvoje), krovinių liftukas į kitą aukštą (Tartu, Estija), įėjimas į rūšį (kai kur Rusijoje) ir t.t. Kad tikrinimą būtų galima nusišlepti nuo pačių pašto darbuotojų, į KGB punktus būdavo perduodami visi maišai su korespondencija, o po kelių valandų ar dienų jie būdavo grąžinami tolesniam normaliam apdorojimui. Korespondencijos maišų atidarymo patalpose dirbančius žmones (jau nekalbant apie KGB kontrolierius) galima buvo priimti į darbą, atleisti ar bausti tik su KGB žinia.

Apie šitokią KGB veiklą oficialiai žinoti tik vienas kitas aukštas Ryšių ministerijos pareigūnas ir, žinoma, patys KGB darbuotojai. Tokio įslaptinimo buvo labai griežtai laikomasi. Ministras Birulis prisimena, kad berods 1960 metais tuometinis Kauno Centrinio pašto viršininkas P.Su-

Nuotraukoje – pirmieji atsikūrusios Lietuvos pašto ženklai, atspausdinti Kauno "Spindulio" spaustuvėje. Pardavinėjami nuo 1990 metų spalio 7 dienos.

deika, būdamas žmonių būryje prie Kauno pašto pastato dalies, garsiai pasakė: "O šios patalpos priklauso saugumiečiams". Jis buvo nedelsiant atleistas ir pervestas į žemesnes pareigas kitoje įstaigoje. Tačiau informacija apie laiškų tikrinimą visgi nutekėdavo per draugiškus pokalbius arba stebint pašto pervežimo procesą. Ministras Birulis sako, jog kaip techninių ryšių specialistas apie šį procesą jis irgi nebuvo informuotas, tačiau jam ilgai dirbant pašto sistemoje visas tas mechanizmas palengvėle tapo aiškus.

Užsieniečiai, gaudami laiškus iš Sovietų Sąjungos, turbūt pastebėdavo, kad jie būdavo pažymėti antspauduku "meždunarodnoje". Iš tikrųjų tokių antspaudukų ne viena pašto įstaiga neturėjo, todėl ši aplinkybė vertė turbūt ne vieną pašto darbuotoją pagalvoti, iš kur toks keistas stampukas atsirado. Juk iš adreso ir taip buvo aišku, kad laiškas yra tarptautinis. Galbūt todėl vėlesniais metais KGB šitokios procedūros atsiskė.

Po Kovo 11-osios dešiniųjų Vyriausybei ir ypač pačiam ministrui Biruliui spaudžiant, KGB kontroliniai punktai buvo panaikinti, nors dar praėjo šiek tiek laiko, kol KGB veikla buvo stipriau aptramdyta.

Sekantis atsiskyrusio Lietuvos Pašto žingsnis buvo leidyba visiškai savų pašto ženklų, kuriuose neliktų nuorodos į SSSR, bet matytųsi žodis Lietuva. Tačiau, kur juos

spausdinti? Prieš karą Lietuva savo ženklus spausdino jau Kaune, "Spindulio" spaustuvėje, kurios įranga buvo stebėtinai moderniška. Bet per sovietmetį "Spindulio" spaustuvė buvo tiek nugyventa, kad normalių pašto ženklų spausdinti ji nebesugebėjo, nes jau neturėjo nei perforavimo mašinos, kuri ženklus atskirtų skylutėmis, nei technikos, kuri sugebėtų ženklų lapus padengti klizais. Sovietinė pašto ženklų gamybos įmonė "Goznak" Permėje atsiskė Lietuvai ženklus spausdinti, jei juose nebus įrašo SSSR (perestroikos metu "Goznak" jau buvo sutikęs įrašyti žodį Lietuva, bet tik kartu su SSSR). Teko ieškoti ryšių užsienyje. Bet prieš tai visgi buvo nutarta savus ženklus atspausdinti Kauno "Spindulio" spaustuvėje, nors jie neturėtų nei dantukų, nei klizų. Be to, reikėjo saugotis, kad apie "nacionalistų sąmokslą" nesužinotų sovietų kariškiai. Tad prieš tai, 1990 m. gegužės 17 d., lyg bandymui buvo išleistas vokas su įspausu lietuvišku 5 kapeikų ženkliuku. Toks vokas buvo skirtas naudojimui tik Lietuvoje.

Naujųjų Lietuvos ženklų ir voko dizainą paruošė dailininkė Violeta Skabekienė. Šitai ji prisimena tų dienų nuotakas:

"Vokas parengtas labai greitai, kad galėtume parodyti, jog Lietuva yra, kad ji dar nepražuvus. Toks tai metas buvo, tada

Nukelta į 7 psl.

Lietuvių Stipendija Tasmanijos Universitete

1994-97 metų laikotarpyje sukauptos lėšos Lietuvių Stipendijai (Lithuanian Honours Scholarship) Tasmanijos Universitete pamažu išseko, ir stipendija šiemet užduso visiškai. Norint stipendiją atgauti ir ją tęsti be pertraukų, reikia vienkartinio AU\$100,000 (arba US\$80,000) įnašo, tai yra, kapitalo, kuris užtikrintų ateities stipendijas. Kitaip dings vienintelė lietuviška akademinė stipendija visoje Australijoje ir visame Pietiniame žemės pusrutulyje.

Australijoje veikia 38 valdžios išlaikomi universitetai, išsiskleidę 150-tyje vietovių (campuses). Juose studijuoja 700,000 studentų. Deja, nei vienas Australijos universitetas neturi lituanistikos katedros ar net mažesnių Lietuvos studijų padalinių. Vienintelis lietuviškas akademinis vienetas šiame žemyne yra Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos Universitete. Įsteigtas 1987 m. ir dirbdamas drauge su giminingomis katedromis, Sambūris jau spėjo daug pasiekti Lietuvos studijų srityse.

Nuo 1997 m. šis Tasmanijos Sambūris įvedė vienintelę lietuvišką akademinę stipendiją Australijoje (Lithuanian Honours Scholarship). Visus stipendijos reikalus tvarko Tasmanijos Universiteto vadovybė. Stipendija yra AU\$5,000 vieniems metams. Ji vadinasi Honours, nes yra skiriama geriausiajui Honours lygio (paprastai ketvirtųjų metų) studentui, rašančiam disertaciją apie Lietuvą ar lietuvių.

Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos Universitete yra studentų organizacija, todėl Sambūrio lėšos yra labai ribotos. Savųjų tarpe surinktos aukos jau spėjo išsisemti. 2004 m. pradžioje lietuviškos stipendijos išde buvo likę vos \$2,000. Nors universitetai svetimų stipendijų paprastai neremia, Tasmanijos Universitetas šį kartą padarė išimtį ir iš savo lėšų pridėjo \$2,000,

kad dar vieneriais metais pratęstų lietuviškos stipendijos amžių. Šiandien Lietuviškos Stipendijos išdas yra tuščias.

Jau nuo 1998 m. Lietuvos Studijų Sambūrio vadovybė nuolat bandė rasti globėjų visoje Australijoje ir už jos ribų. Sambūris susilaukė daug malonių žodžių, apščių paskatinančių atsiliėpimų ir glėbius tuščių pažadų. Tačiau nieko konkrečiau nepesė.

Kad išvengtų šios vienintelės lietuviškos stipendijos pražūties, Tasmanijos Universitetas siūlo padaryti taip: surinkti ir investuoti vienkartinę AU\$100,000 (US\$80,000) sumą. Tada vien iš palūkanų bus galima skirti metines stipendijas (apie AU\$5,000); ir už kelerių metų nebereikės vėl rinkti aukų. Tokiu būdu Lithuanian Honours Scholarship tęstinumas bus užtikrintas tolimai atečiai. Geradariams prašant, Universitetas mielai sutiktų stipendiją pavadinti jų pageidaujamu vardu, pvz., Australian Lithuanian Foundation Honours Scholarship, arba Antanas Smetona Memorial Scholarship, arba dar kaip nors.

Kaip jau minėta, visus finansinius reikalus, susijusius su šita lietuviška stipendija, nemokamai tvarko Tasmanijos Universiteto vadovybė. Universitetas taip pat apmoka stipendijos skelbimus, atranka kandidatus ir bendrai atlieka kitus administracinius darbus. Tas užtikrina, kad lietuvių stipendija ir jos pinigai yra nepriklausomose ir atsakingose rankose. Visus pinigus, paaugotus Lietuviškai Stipendijai Tasmanijos Universitete, galima atskaityti nuo Australijos mokesčių (Income Tax deduction).

Ieškodamas globėjų šiai "lietuviškai stipendijai", Tasmanijos Sambūris kalbino Australijos lietuvių organizacijas ir pavienius asmenis, bet užtiko nenumatytų

klūčių. Pirmosios kartos Australijos lietuviai jau smarkiai nyksta. O likusieji turi aibes kitų rūpesčių: vieni bando išlaikyti lietuviškus sporto klubus, kitus "pjauna" nuostolingi Lietuvių Namai; dar kitiems yra daug rūpesčių su šeimos nariais, vaikais ir vaikaičiais; ir taip toliau. Daug šalpos iš Australijos tebekeliauja į Lietuvą - ir pavieniams giminėms, ir organizacijoms.

Ir taip pasidaro sunku viską aprėpti. Todėl mes, lietuviai, turime atvirai apsispręsti: kas yra svarbiausia bendram lietuvių labui po Pietų Kryžium? Kokiais būdais mes dar galime išlaikyti lietuvių ir gerą lietuvių vardą? Kas, mums mirus, toliau tęs tą darbą?

Berods pernai mūsų spauda rašė apie a.a. Juozą Ručį, kuris Lietuvių Fondui

(JAV) paliko 1.4 milijono dolerių, kad remtų lietuvišką mokslą - lietuvių kalbą, literatūrą, istoriją, tautosaką ir t.t. Tasmanijos Lietuvių Stipendija ligšiol kaip tik skatino tuos pačius tikslus, ir šiam tikslui Australijoje būtų pakakę tik dvidešimtosios dalelytės a.a. Ručio palikimo. Todėl, kad išgelbėti Tasmanijos Lietuvišką Stipendiją nuo pražūties, Sambūris kreipėsi į Lietuvių Fondą 2004 m. kovą. Gavo neigiamą atsakymą, nes Lietuvių Fondo Pelnų skirstymo komisija nusprendė "dėl lėšų stokos [lietuviškai stipendijai Tasmanijos Universitete] paramos neskirti".

Algimantas Taškūnas OAM, PhD
Lietuvos Studijų Sambūrio išdininkas
Tasmanijos Universitete.

Vietoj Gėlių

A+A Jonui Meiliūnui

mirus, vietoje gėlių aukojame "Mūsų Pastogei" paremti \$30.

Nata Liutikaitė
Jurgis Liutikas

Vietoj Gėlių

A+A Antaninai Pranskūnienei

mirus, vietoje gėlių aukojame "Mūsų Pastogei" \$30.

Jadviga Kustienė

**Australijos
Lietuvių
Fondui
aukojo:**

a.a. Jono Meiliūno atminimui:
\$500 - Sofija Meiliūnienė (\$2480)
\$250 - Jurgio Meiliūno šeima (\$725)
Ninos Meiliūnienės šeima (\$510)
\$50 - A. & A. Kesminai (\$795)
\$35 - Z. Augaitis (\$750)
\$30 - K. Zdanis (\$630)
\$20 - J. & J. Žalkauskai (\$765)
V. & A. Dumskiai (\$160)
G. & S. Žemkalniai (\$80)
A. & N. Kairaičiai (\$60)
A. & G. Karazijos (\$295)
V. Bladzevičienė (\$220)
G. Ramanauskienė
V. & R. Pumpučiai (\$265)
R. & G. Statkai (\$90)

Z. Prašmutaitė (\$330)
B. Prašmutaitė (\$695)
A. & J. Šimkai (\$915)
Kesminų šeima
M. Prašmutienė (\$265)
\$10 - M. Sodaitienė (\$580)
D. P. (?)
F. Sodaitis (\$590)
M. Birietienė (\$190)

a.a. Vladio Bosiklo atminimui / vietoj gėlių:

\$50 - J. Balčiūnas (\$3480)
\$20 - J. & J. Žalkauskai (\$785)
A. & J. Šimkai (\$935)
\$10 - D. Lynikienė (\$620)
B. Staugaitienė (\$760)

a.a. Emilijos Ralienės atminimui:

\$20 - B. Prašmutaitė (\$715)
a.a. Gamienės atminimui:

\$20 - B. Prašmutaitė (\$735)
a.a. Joan Einikienės atminimui:

\$20 - B. Prašmutaitė (\$755)
Valdybos vardu dėkoju už aukas.
Audrius Balbata
ALF išdininkas

Nauji mokslo metai jau čia!

Melbourn ir apylinkių tėveliai, seneliai, paraginkite savo vaikus, gimines, anūkus, pažįstamus nedelsiant paduoti prašymus įstoti į lietuvių kalbos klases! Kiekvienas laukiamas!

Naujieji 2005-ieji mokslo metai prasidės šeštadienį, vasario 5 dieną, 9 val. ryto Viktorijos Kalbų Mokykloje, Princes Hill Secondary College patalpose, Arnold Street, Carlton. Susidarius atitinkamam mokinių skaičiui, veiks dvi (iki 12-tos) klasės.

Kreiptis: Victorian School of Languages, tel.: 9416 0641.

Dėl darželio (2-5 mt.) mokinių kreiptis: Joana Hackett, tel.: 9543 1439.

J. Ariene

Kaip atsiskyrė...

Atkelta iš 6 psl.

po Vilnių tankai važinėjo ir neapleido mintys, su kuriomis gulėme ir kėlėmės 'Dieve, saugok Lietuvą. Dieve, saugok Tėvynę'. Ir tas angelas ženkle, ir ta visa tema, - viskas išplaukia iš tuometinės situacijos. Kaip tik ties ta žemėlapiu vieta, kur angelas laiko šviesulį, energijos šaltinį, yra Vilnius. Iš jo spinduliai sklinda po visą Lietuvą. Kopyltstulpio reikėjo kaip lietuviškumo simbolio. Jį pasiskolinau iš prof. P. Galaunės surinktos medžiagos - "Lietuvių liaudies menas". Šis kopyltstulpis mus lyg uždengia nuo Rytų. "Ažuolas"? Buvo įvairių minčių. Pvz., kodėl ažuolas ir vien tik lapai? Besiskleidžiantys lapai - tai valstybingumo atstatymas, todėl ir tas ažuolas tiek turi energijos. Medis atrodo lyg įsielektrinęs, nei vienas medžio lapelis nėra nulinkęs, visi lyg pasiryžę dirbti. Tvirtas medžio kamienas - tai mūsų istorija, o lapai - visa tai, kas dar bus."

Pirmieji keturių verčių (5, 10, 20, 50 kap.) atsikūrusios Lietuvos pašto ženklai pasirodė 1990 spalio 7 dieną. Susidomėjimas jais buvo milžiniškas. Bet neigiamai

sureagavo likusioji Sovietų Sąjunga. Jei užsieniui skirti laiška buvo apmokėti tik lietuviškais ženklais, Maskvoje jie buvo sulaikomi. Vėliau buvo teigiama, kad sovietų akcija išsiplėtė - Maskvoje buvo naikinami ištisi iš Lietuvos ar į Lietuvą laišku maišai. Užsieniečiai prisimins, jog tuo metu jų korespondencija su Lietuva buvo stipriai sutrikusi.

Ryšių ministerijai visgi pasisekė susitarti su viena spaustuve Leipzige (buv. Rytų Vokietija), kuri profesionaliai atspausdino "tikrus" spalvotus pašto ženklus. Vienas jų buvo skirtas Vasario Šešiolikajai, kitas - Kovo Vienuolikajai. Bet vėlgi atsirado nauja problema - kaip juos iš Leipzigo atgabenti į Lietuvą. Sužinoję, Lazdijų muitinę užklupo specialūs sovietų pareigūnai, kurie 1991 m. sausio 6 d. vežamus pašto ženklus konfiskavo ir "uždarė" Lenkijos pusėje, Seinų pašte. (Jie buvo atgauti tik po 8 mėnesių). Visgi nedidelis šių ženklų kiekis pasiekė Vilnių, nes labai rizikuodamas kelioliką lapų savo portfelyje vežėsi ministras Birulis. Toms dienomis šie ženklai buvo didelė retenybė, nes juos pardavinėjo tik didžiuosiuose paštuose, ir tik po vieną žmogui. □

Aukos "Mūsų Pastogei"

A. Griškauskas	NSW	\$ 5.00	K. Butkus	NSW	\$ 50.00
S. Ratas	ACT	\$ 35.00	D. ir A. Jankus	SA	\$ 35.00
A. Jokantas	NSW	\$ 10.00	L. Venslovas	ACT	\$ 15.00
A.V. Šutas	NSW	\$ 15.00	Mrs. M. Linas	NSW	\$ 15.00
V. Račiūnas	NSW	\$ 15.00	J. Petraitis	TAS	\$ 35.00
D. Skorulienė	NSW	\$ 35.00	A. Vaitiekūnas	VIC	\$ 25.00
A. Reisgys	NSW	\$ 35.00	A. Savickas	SA	\$ 20.00
E. Juška	NSW	\$ 35.00	A. Šerelis A.M.	SA	\$ 100.00
R. Burneikis	NSW	\$ 50.00	Mrs. R. Špokas	NSW	\$ 20.00
V. Mikelaitis	TAS	\$ 10.00	J. Valaitienė	VIC	\$ 35.00
Mrs. D. Rafferty	VIC	\$ 20.00	Dr. I. Venclovas	NSW	\$ 45.00
K. Grig	NSW	\$ 35.00	Teodoras Rotcas (prisimenant a.a. V. Bosikį)	NSW	\$ 35.00
O. Abramavičius	NSW	\$ 35.00	V. Petraitienė	VIC	\$ 35.00
Mrs. V. Lynn	NSW	\$ 35.00	E. Pankevičius	VIC	\$ 15.00
Dr. V. Barkienė	NSW	\$ 50.00	R. Šilinis	ACT	\$ 30.00
B. Stankevičius	SA	\$ 5.00	A. Kairaitis	VIC	\$ 5.00
V. Baltutis	SA	\$ 5.00	B. Pavasaris	Qld.	\$ 5.00
P. Bielskis	SA	\$ 5.00	S. Meiliūnienė	VIC	\$ 20.00
K. Vanagienė	SA	\$ 35.00	V. Aukštietjus	VIC	\$ 15.00
P. Andriejaitis	SA	\$ 10.00	Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.		
Z. Mackevičius	VIC	\$ 20.00	"Mūsų Pastogės" administracija		
Mrs. K. Kristensen	NSW	\$ 35.00			
S. Stukys	NSW	\$ 15.00			

Nepriklausomybės Šventė Melbourne

Kviečiame visus į Vasario 16-osios pobūvį "MES".
Pasidžiaugsime, kad Vasario 16 dienos pasėkoje galime džiaugtis ir dabartine Lietuvos laisve.
Renkamės Melbourne Lietuvių Namų Jubiliejinėje salėje sekmadienį, vasario 13 dieną, 1.30 val. po pietų.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

Lietuvos Nepriklausomybės šventė

Melbourne Federation Square

Š. m. vasario 16 dieną visi lietuviai kviečiami į Federation Square (Federacijos Aikštę) Melbourne miesto centre (kampas tarp Flinders Street ir Swanston Street), kur bus minima Lietuvos Nepriklausomybės Diena. Aikštėje plėvesuos aštuonios Lietuvos Respublikos vėliavos, o dideliame ekrane kas pusė valandos – nuo 11.30 iki 2.30 bei nuo 5.00 iki 7.00 – bus rodomas filmas „Skrydis per Lietuvą“.

Lietuvos Respublikos Generalinis Konsulatas Melbourne

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

maloniai kviečia bendruomenės narius dalyvauti

Vasario 16-osios Minėjime,

kuris įvyks sekmadienį, vasario 20 dieną, 2 val. p.p. Sydnėjaus Lietuvių Klube, Bankstowne.

Nepriklausomybės Šventė Hobarte

Nepriklausomybės Šventės minėjimas įvyks trečiadienį, vasario 16 dieną.
11 val. ryto – vėliavos pakėlimas prie Draugystės Sienos (Wall of Friendship), 188 Collins Street, Hobart.

2.30 val. p.p. – kun. A. Šimkus iš Melbourne ir svečias iš Lietuvos kun. J. Sasnauskas aukos šv. Mišias šv. Teresės bažnyčioje, 24 Hopkins Street, Moonah.

Po pamaldų (apie 4 val. p.p.) įvyks minėjimas/pasikalbėjimas su svečiais prie kavutės p. B. Šikšniaus namuose, 43 Easton Ave., West Moonah (tel.: 6272 4628).

Maloniai kviečiame kuo daugiau dalyvauti.

Hobarto Apylinkės Valdyba

Vasario 16-osios Minėjimas Geelonge

įvyks sekmadienį, vasario 20 dieną.

13 val. – šv. Mišios šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje

14 val. – Minėjimas Lietuvių Namuose

Paskaitą skaitys iš Lietuvos atvykęs kun. Julius Sasnauskas OFM.

Pietūs – 15 val. (kaina – \$7)

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

Nepriklausomybės Šventė Canberroje

įvyks šeštadienį, vasario 26 dieną, 1 val. p. p.
Canberra Club, West Row, Canberra City.

Meninėje dalyje pasirodys svečiai iš Sydnėjaus:

Vilija Burneikytė (sopranas), **Garry Penhall** (baritonas) ir pianistas **Wojciech Wisniewski**.

Po to seks pietūs, kuriuos prašome užsisakyti iki vasario 23 dienos pas **Barbarą Šilinis** tel.: (02) 6288 6283.

Canberos Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdyba

Sydnėjaus ir apylinkių lietuviams

Iš Lietuvos į Sydnėjų atvyksta svečiai kunigai:

Kun. Hermanas Šulcas SB – vasario 16 d., 12.05 val. Dalyvauja Nepriklausomybės Minėjime Sydnėjaus Parlamento Rūmuose; 17 d. svečiuojasi pas Onutę Maksvytienę, 18 d. svečiuojasi pas p. Genius (Bass Hill); 19 d., 1 val. Lietuvių Klube susitinka su parapijiečiais; 20 d. atnašauja šv. Mišias Vasario 16-osios proga. Išvyksta.

Kun. Julius Sasnauskas OFM (buvęs Sibiro kaliny) atvyksta į Sydnėjų su **kun. Algium Šimkum** vasario 25 d. ir čia praves rekolekcijas. Vasario 26 d. rekolekcijos Lidcombe: 2 val. p.p. – išpažintys, 3 val. p.p. – šv. Mišios. Vasario 27 d. (įsidėmėkite – pamaldos vyks pavėluotai) – 12.30 val. Po pamaldų – suneštinės vaišės Parapijos salėje. Moterys prašomos atsinešti po lėkštę. Vasario 28 d. kunigai išvyksta į Brisbane.

Parapijos Taryba

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN, NSW 2200

Tel.: (02) 9708 1414

Fax.: (02) 9796 4962

E-mail: slc@lithuanianclub.org.au

www.lithuanianclub.org.au

Sydnėjaus Lietuvių Klubas **kviečia** visus narius ir jų svečius lankytis savo Klube.

DARBO LAIKAS:

Savaitės dienomis Lietuvių Klubas atidarytas nuo 5.00 val.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12.00 val.

Uždarytas pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais.

DARIA'S restoranas dirba:

• šeštadieniais nuo 12.00 iki 6.00 val. vakaro ir

• sekmadieniais nuo 12.00 iki 6.00 val. vakaro.

Kviečiame visus lankytis ir ragauti skanius lietuviškus patiekalus, pagamintus

Darijos Meginienės – Lietuvių Klubo šeimininkės.

Menui platus, o patiekalų kainos labai prieinamos.

Stalus ir vietas galima užsisakyti iš anksto, skambinant Darijai

tel.: 0414 218 633.

Klubo narių ir jų svečių dėmesiui.

Sydnėjaus Šeštadieninės Mokyklos lietuvių kalbos kursai

prasidės šeštadienį, vasario 5 dieną, 8.30 val. ryto, Strathfield Girls High School, Albert Rd., Strathfield. Kviečiame visus vidurinės mokyklos mokinius (nuo 7 iki 12 klasės) lankyti šiuos nemokamus, valdiškus kursus.

Praneškite savo giminėms ir pažįstamiems apie šias klases. Jei šiais metais nesusidarys atitinkamo mokinių skaičiaus, sekančiais metais iš viso gali nebelikti lietuvių kalbos kursų. Dėl kursų prašome kreiptis į Saturday School of Community Languages (9886 7505), mokytojas: Violetą Kondrotienę (9743 5744) ir Liudą Popenhagen (9543 3118).

Mokytojos

Kaziuko Mugė Sydnėje

Šv. Kazimiero Šventė Sydnėje įvyks sekmadienį, kovo 6 dieną. Po pamaldų Parapijos salėje vyks tradicinė Kaziuko Mugė. Parapijiečiai, pageidaujantys dalyvauti Mugėje su savo darbais, rankdarbiais ir t.t., prašomi pranešti **Danutei Ankienei** tel. 9871 2524.

Iš anksto dėkojame Sydnėjaus skautams už kvepiančius kopūstus su dešrelėmis ir kavutę. Maloniai kviečiame visus iš arti ir toli.

Parapijos Taryba

Choro "Daina" pranešimas

Pranešame, kad po atostogų choro "Daina" sekanti repeticija įvyks vasario 11 dieną, 7.30 val. vakaro Sydnėjaus Lietuvių Klube. Choristai atsineša gaidas, pagal asmeniškai išsiuntintus asmeninius pranešimus.

Vasario 16-osios proga sausio 20 dieną choras "Daina" ruošiasi giedoti bažnyčioje ir dainuoti minėjime Lietuvių Klube.

Choro Valdyba

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Tel.: (02) 9790 2319, Faksas: (02) 9790 3233, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklapis: www.users.bigpond.com/mpastoge

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Antanas Laukaitis, Kęstutis Protas, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškiami nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškoms organizacijoms 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.